

V I E N Y B Ė

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

81 N. 8 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. BALANDŽIO (APRIL) 14 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Lietuvių teatras triumfuoja

JONAS VALAITIS

Meno pasaulyje lietuviai triumfuoja! Kas netolimoje praeityje lietuviui atrodė nepasiekiamas, šiandien įgyvendinama. Vaidyboje lietuviai visada turėjo gabumų, tik neturėjo kur pasireikšti. Šiandien rodosi pasauliui, ne tik vaidybos srityje, bet muzikoje, dailėje ir moksle. Ilgai užtruko iki iš vergijos dvasios išsilaisvinta ir išėta į pirmaujančiųjų tautų šeimą.

Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, Europoje mūsų dainininkai, šokėjai reiškiasi ne vien scenoje, bet ir televizijoje bei radijo programose. Mūsų teatralai, dainininkai taip pat ieško naujų kelių savo kūrybai. Chicago lietuviai sėkmingi su savo opera. Gaila, kad iki šiol tevidino nelietuviškus veikalus. Bet dabar jau mokosi operą "Gražina", ir ją žada pastatyti ne vien Chicagoje, bet su ja pagastrotuoti po kitas kolonijas.

Rytinis pakraštys -- New Yorkas, Bostonas šiandien reiškiasi dramomis, komedijomis, ieško ir mūsų publikai rodo teatralines naujoves.

Lietuviška pjesė Šekspyro teatre

Anglijos karališkosios teatro draugijos 1967 m. 6 "Theatre" numeryje telpa pagarsėjusio teatro žvaigždės, pripažinto Šekspyro veikalų aktorius Sir John Gielgud pasikalbėjimas su to žurnalo bendradarbiu. Tarp kita, Sir John Gielgud nurodo, kad širdyje jis nesijaučiąs John Gielgud, bet esąs lietuvis Jonas Gelgudas, o jo žvilgsnis kryptas į lietuvių dramaturgiją. Jis pabrėžė, kad Shakespeare teatre Stratford-on-Avon ruošiasi statyti lietuviškąją pjesę "Podagra".

Vyks į Panevėžį mokyti teatro

Kita įdomybė mus pasiekia iš Australijos. Australijos sostinėje Canberoje pasaulinio teatro dienos proga teatralai apgailėstavo, kad australai dar per mažai susipažinę su gerais teatrais ir puikia vaidyba. Nutarė... vykti į Lietuvą pamatyti Juozo Miltinio vadovaujamą Panevėžio teatrą. Lietuva Miltini labai įvertina. Ten -- Miltinis Panevėžio teatro nenuvežė į Vilnių, bet Vilniaus publika 9 autobusais nuvyko į Panevėžį.

O tuo tarpu muzikos pasaulyje -- Lietuvos solistas J. Noreika keliolika kartų dainavo La Scalos

ANSAMBLIO "LIETUVA" šokėjai, kurie dalyvaus Lietuvos dienoje birželio 23, Montrealio Kanados Pasaulinėje Parodoje - EXPO '67.

operoj, Milane, kur aukštai įvertintas ir kviečiamas dažniau pasirodyti.

Noreika, Sondeckis pasaulinio masto menininkai

Lietuvoje muzikoje prasisiekė jaunas Lietuvos muzikas-dirigentas, Saulius Sondeckis, Bostone leidžiamo laikraščio Keleivio redaktoriaus ir New Yorke veikiančio Lietuvos Laisvės Komiteto nario Jackaus Sondas sūnus. Jisai sėkmingai reiškiasi ir už Lietuvos ribų.

Tautiniais šokiais, dainomis Lietuva taip pat triumfuoja. Birželio 23 d. Montrealio Pasaulinėje parodoje Expo '67, bus Lietuvos diena, kurioje bus progos pasigėrėti "Lietuvos" reprezentaciniu ansambliu. Tą dieną parodoje

bus ir lietuviškų gėrimų bei valgių, rodomi Lietuvos filmai ir bus daug suvenyrų iš Lietuvos. Daroma žygių ansamblį atkviesiti į New Yorką, jei tik tarptautinės politinės sąlygos leis, juos pristatyti New Yorko publikai apie birželio 25 d.

Kanados lietuvių diena, parodos proga, bus rugsėjo 2 ir 3 dienomis, Paul Sauve auditorijoje. Bus išrinkta ir Miss Lithuania. Universiteto salėje bus koncertas; šioms dienoms talkina ir Amerikos lietuviai.

Lietuvos - Italijos gaminamas filmas

Filmų srityje Lietuva pažengė iki šiol dar nepasiekto šuolio. Lietuva susitarė su Italija bendrai pagaminti filmą "Pusė-

Tęsiama 5 psl.

Mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Nepriklausoma Lietuva per 22 gyvenimo metus turėjo penkias konstitucijas ir konstitucinės reikšmės Vasario 16 pareiškimą. Dvi buvo laikinės, trys "amžinos". Jas pasveria Fordhamo u-to prof. K. Račkauskas veikale "Lietuvos konstitucinės teisės klausimais". Kiekviena buvo vaisius viduje besirungiančių politinių pajėgų, kurių autorius neparyškina, būtent, "krikščionių demokratų" ir "tautininkų". Visoms pagrindu buvo valstiečių troškimas būti savo "dvaro" šeimnininkais, prof. R. Žodžiais: "sukurti Lietuvos valstybę". Trys (1920, 1923 ir 1928 metų) tarė valstybė tai "nepriklausoma demokratinė respublika", o paskutinioji ("tautininkų")

Tęsiama 4 psl.

Lietuviškoje Chicagoje

* TAUTINĖ S-GA Chicagoje nutarė steigti tautinius namus, išrinkta 13 asmenų komisija.

* CHICAGOS BENDRUOMENĖ nutarė leisti lietuvių kalbos žodyną. Dalyvavo vyr. redaktorius dr. Petras Jonikas, dr. Antanas Klimas, Juozas Plačas, kun. Juozas Lechavičius, Zigmąs Dailidka, Jonas Bertašius ir Jeronimas Ignatonis, kurio bute posėdžiavo. Talkininkai kviečia susisiekti adresu 6642 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

* "GRAŽINA" opera Chicagoje vaidinama geg. 20 ir 21 dienomis. Operai kostiumus gamina dail. Bronė Jameikienė.

* DAIL. ALFONSO DARGIO tapybos darbų paroda bal. 8 d. atidaryta Standard Federal Savings patalpose, 4192 Archer Ave., Chicagoje. Dargio 22 kūrinius bus galima matyti balandžio ir gegužės mėnesiais. Parodos ruošimu daugiausia rūpinasi solistas Stasys Baras, kuris šioje įstaigoje tarnauja. Dargio kūrybą plačiau apibūdind dail. Adolfas Valeška.

* DAIL. KĘSTUČIO ZAPKAUS paroda nuo bal. 17 tęsis iki geg. 20 Kazimier galerijoje, 60 N. Michigan Ave., Chicagoje. Atdara nuo 10:30 ryto iki 5:30 p. p. kasdien, o pirm. nuo 5 iki 9 v. v.

PARODĖ LANDSBERGIO "BARZDĄ"

Chicago lietuviai teatralai (Scenos darbuotojų sąjunga) kovo 18-19 dienomis Jaunimo Centre pastatė du newjorkiečio rašytojo Algirdo Landsbergio vienaveiksmius kūrinius: "Barzdą" ir "Sudiev, mano karaliau". Veikalai buvo gana moderniški ir todėl kai kurių žiūrovų (jų per abi dienas buvo apie 700) nepatenkino. Tačiau malonu buvo matyti jaunosios kartos rašytojo drąsius įieškojimus ir nesustingimą vietoje. Klek gyvesnė atrodė "Barzda", kuri savo aktualia tema ir proga pasijuokti, gal susirado daugiau sau draugų.

JAUNIEJI DAILININKAI SENSTA

Chicago dailininkų grupė, kuri anksčiau save vadino "jaunais", kovo mėn. antroje pusėje Ciurlionio galerijoje buvo surengusi savo narių parodą, sutraukusią iš dailininkų ir 60 kūrinių bei neaprežtą skaičių žiūrovų. Ši grupė, dabar pasivadinus "Dailės" vardu, savo tarpe turi nevieną pajėgesnį kūrėją, nors šiaip nemaža dalis yra tik meno mokyklas baigę ar jas lankę dailės mėgėjai. Dabar šiai grupei priklauso 25 dailininkai. Jos pirmininku yra V. Ramonis-Ramonaitis. Ši buvo penktoji iš eilės "jaunųjų" (dabar jų dalis ir barzdas užsilauginę) paroda.

(eš.)

DAIL. A. VALEŠKA, Lietuvių Dailės Instituto pirmininkas kalba dail. A. Dargio Parodos atidaryme balandžio 8 d.

Mikas Vaidyla pyksta

Į mūsų pastabas Vieniybės (Nr. 5, 1967 m.) rašinyje "Naujausias sovietų kankinys" dėl Sandaros red. M. Vaidylos išsigalvojimo apie V. Lazausko pergyvenimus Lietuvoje, pikta atsiliepė to laikraščio redaktorius balandžio 5 d. numeryje. Čia jis paskyrė net vedamąjį ("Ylos maiše nepaslėpsi") tuo reikalu. Kadangi Vieniybės atkreipė dėmesį į faktą, jog Lietuvoje V. Lazauskas nebuvo kaltintas, tai Vaidyla spėjo Vieniybės sumaišyti su žeme, rašydamas:

"Taigi, 'Vieniybė', kuri griežėsi smerkti Sandarą ir ginti komunistų juodrankiškumą, pati save dar labiau diskreditavo. Ne veltui žmonės sako, jog tiesos maiše nepaslėpsi".

Čia reikia sutikti su išminčiumi Miku. Iš tiesų, tiesos maiše nepaslėpsi. Jos nepavyko paslėpti nė Mikui. Vienibei rūpėjo tiesa, nežiūrint, jog ji šį kartą nebuvo maloni Vaidylai, o komunistams. Jeigu Vaidylos moralė yra tokia, jog komunistus reikia visada juodinti, nors jie to neuzsistatė, tai jau jo reikalas. Bet tiesa yra tik viena ir padorūs žmonės

ją turi laikyti vienodai: komunistams, nekomunistams, juodiemis, baltiemis ir t. t.

Visų pirma, ne Vieniybė pirmoji stengėsi padėti V. Lazauskui apsigynime nuo visokių "užtarėjų". Tą jis pats padarė pirmas savo laiške Draugo dienraštyje (sausio 21 d. numeryje), kur rašė, jog Sandaroje tilpusi žinia apie jo kaltinimą Lietuvoje buvo neteisinga. Tai ko čia Vaidyla dabar švaistosi visokiais "aiškinimais" ir prie ko čia Vieniybė dėta? Viskas, kas tilpo Vieniybėje, buvo pačio V. Lazausko pareikšta. Žinoma, V. Lazauskas nepagalėjo visokių

epitetų Vaidylai ir kitiems, kurie įsidėjo melagingas žinias apie jį. Tačiau jų Vieniybė nepanaudojo, kadangi jie tiesioginiai įvykio nebelietė.

Iš tiesų, Vaidyla turi gerą akį. Kuomet jis atsisakė dėti V. Lazausko paaiškinimą dėl melagingų faktų Sandaroje, tuomet Lazauskas griežėsi paskutinės galimybės: sakė, jog toks rašinys galintis pakenkti jo gimnaitės atskietimui į Chicago. Bet ir toks V. Lazausko mėginimas negalėjo paveikti užkietėjusios M. Vaidylos širdies: ji turi plakti tik taip, kaip altininkų ir kitokių vadų yra diktuojama.

J. DILIO ŽODŽIAI PER RADIJĄ

Juozas Dilys, kuris Chicagoje yra žinomas kaip antisemitinės ir dalinai -- prieškomunistinės literatūros platintojas, buvo apkaltintas Chicago Tribune dienraštyje. Tame dienraštyje kovo 28 ir 31 dienomis numeriuose tilpo du straipsneliai, kurie aprašė žmonių nusiskundimą dėl "šiukšlių" slūstų iš "So.

Union gatvės adreso" (ten gyvena J. Dilys). Šią žinią perdavė Barcus šeimos radijo programa ir vėliau pats J. Dilys gavo galimybę joje pasiaiškinti. Ta proga jis davė pylos ir lietuvių bei amerikiečių spaudai ir visiems kitiems, kurie galvoja kitaip negu jis. Jis savo atsakyme išdrožė:

"Jau nuo seno akylesni žmonės kalba, kad laikraščiai meluoja. Šis nuotykis juo aiškiausiai ir nenuginčijamai įrodo, kad Tribune redaktoriams teisingumas visai nereikalingas. Po ilgų studijų galu tiksliai pasakyti, kad visa Amerikos spauda platinama gatvėse, bažnyčiose, prekyvietėse, laikoma bibliotekose bei kitose viešose vietose apie komunistų niekuomet tiesos nerašo, o vien tik melus ir visokius niekus, gi dalis yra pornografija. Tās liečia ne tik anglišką spaudą, bet ir visom kitom kalbom spausdinamą, ir net religija pridengtą. Niekuo negeresnė ir mūsų lietuviškoji spauda".

Toliau savo drąsioje kalboje per radiją Dilys aiškino, jog Amerikos inteligentija, ypač kunigija, yra tamsi ir juoda, kaip čebato aulės. Jo teigimu, patys pikčiausi kompartijos agentai slepiasi altorių

V. RAMONIS atidaro "Dailės" grupės (buv. jaunųjų dailininkų) parodą kovo 8 d.

E. Sulaičio nuotraukos

šešėliuose, redakcijose, mokyklose, valdžios įstaigose ir kitose labai svarbiose vietose. Kalbėtojas pareiškė, kad tik jo vieno platinama spauda teberašo tiesą ir nieko daugiau kaip tiesą. Už tokios "teisingos" spaudos platinimą, jis skundėsi - Chicagoje buvo 5 kartus areštuotas, 4 kartus teistas. Taip pat dėl to pačio dalyko buvo 4 kartus pasikėsinta prieš jo gyvenbę. Tačiau, nežiūrint to, Dilys pareiškė, jog "gera daryti niekada nesustosias".

J. Dilys, kuris gimęs 1903 m. Rokiškio apskrityje, iš profesijos yra girininkas. Jis yra baigęs miškų ir girininkų mokyklas. 1944 m. buvo du kartus sužeistas: vieną kartą į krūtinę, kitą -- į koją. Atvykęs Amerikon, kuri laiką dirbo "pažangiųjų" Vilnyje, o daugiausia laiko praleido platindamas "teisingąją" -- antisemitinę spaudą.

SKELBKITĖS VIENYBĖJE!

Aplankykite Tėviškę!

Turėsite džiaugsmo, susitikę gimines ir draugus.

21-**nos DIENOS**

EKSKURSIJA

iš jų dvi savaitės

Vilniuje

Pamatysite Maskvą ir

Leningradą

UŽ VISKĄ

\$740

(Į tą sumą įeina bilietas sprausminiam lėktuvui ten ir atgal, susistektimo išlaidos USSR, pirmos rūšies viešbutis, maistas, ekskursijos ten nuvykus, atvežimas iš aerodromų ir nuvežimas.)

MES PARŪPINSIME VIZAS

Prašykite informacinės knygelės nemokamai.

afton tours

Dep. V

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Plaza 7-9595

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIŪNAI

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N.Y.

Tel. VIrginia 3-3544

Lietuviai Kalifornijoje

* DR. J. BIELSKUS, Lietuvos konsulas Los Angeles, Cal., išrinktas konsulinio korpuso antruoju vicedekanu.

* JONAS BUTKUS ir DENIS GRASSKA, abu šiais metais baigę kat. gimnazijas, laimėjo po \$1500 State stipendijas mokslui tęsti. Jonas ir Denis yra patys geriausi mokiniai savo klasėse. Denis Grasska nuo šio rudens stoja į St. John's Seminary College, Camarillo, Cal. ir nori būti kunigu.

* JUOZAS ir VIKTORIJA KAZAKEVIČIAI, iki šiol gyvenę Baltimore, Md., persikėlė gyventi į Los Angeles, laikinai sustodami pas savo sūnų ir marčią Fullerton, Calif. Kazakevičiai labai patenkinti vietos pakeitimu, puikiu Kalifornijos klimatu.

* KALIFORNIJOS jaunimas su lietuviškais šokiais gražiai pasilžymėjo šios valstybės universitete, Los Angeles. Daugiausiai darbavosi O. Razutienė, G. Gudauskienė, A. Narbutas.

* VLADAS ir GENAVAITĖ RUKŠĖNAI, prieš kuri laiką iš Argentinos atvykę į Š. Ameriką ir gyvenę Brockton, Mass., persikėlė gyventi į Los Angeles ir laikinai sustojo Downey, Cal. Rukšėnai augina dvi dukras Silviją ir Mariją. Jų sūnus yra vedęs ir gyvena Downey miestelyje.

* VYTAUTUI BIELAJUI, Los Angeles, Cal. surengtas pagerbimas. Pranešėja L. Zaikienė, lietuvių šokių populiarioja, gražiai apibūdino jo meninę veiklą. Organizatorė buvo mok. O. Razutienė, Kalbėjo A. Skirius, S. Paltus, E. Radvenis, J. Žukas ir I. Medziukas. Dalyvavo konsulas dr. J. Bielskas su žmona.

* BIRUTĖ KAZLAUSKAITĖ, Vincento ir Valerijos Kazlauskų dukra, kuri šiais metais baigia Immaculate Heart gimnaziją, dėl savo neprastų gabumų matematikoje, laimėjo valstybinę 10,000 dol. stipendiją ir nuo rudens pradeda studijuoti garsiajame Stanford universitete, Palo Alto, Cal.

* FELIKSAS KUDIRKA, pakėlęs sunkų širdies smūgį, sveiksta Queens of Angeles ligoninėje, Los Angeles. Brolio aplankyti iš Chicago buvo atvykusi p. Valaitienė su savo vyru.

SUSITUOKIA:

* BIRŽELIO 17 D. Vytautas Mironas ir Richine Delaney.

* BIRŽELIO 24 D. Vytautas Jusonis ir Daiva Tamulaitytė.

* RUGPIŪČIO 5 D. Gediminas Mošinskas ir Angelė Sulaitytė.

* GVIDO ŠAKIO ir Stasės Baltrėnaitės vestuvės bus gegužės 13 d. šv. Kazimiero bažnyčioje. Vestuvinės vaišės įvyks vakare parapijos salėje.

* Balandžio 6 d., Long Beach, Cal., širdies liga mirė Sofija Žičkienė, 67 metų amžiaus, prieš kuri laiką atvykusi iš Kanados pas savo dukrą p. Gražiną Pošienę.

Lietuviai kitur

* SKAUTŲ DALINIAMS Baltimorėje vadovauja Gintaras Buivytis; Philadelphiaj-Gediminas Surdėnas.

* LIETUVIAI VOKIETIJOJ iš Vasario 16 himnazijos su šokikais ir dainininkais pasirodys Nuertingen, Viernheimen ir Lüdwighafen.

* Ona Cypienė iš Vokietijos prašo paaugoti lietuvišką plokštelių ir pasiųsti adresu: 7713 Huefingen, Neph. Schelblestr. 9, W. Germany.

* EUSTIS, FLORIDOJ kovo 23 d. mirė daug lietuvių spaudai rašęs 90 m. amžiaus sulaukęs Kazys Brazė-Brazevičius. Vėlinės ne tik rašė, bet ir platinio lietuvių spaudą. Ilgai gyveno Kenosha, Wis. ir Miami, Fla. Dukterys verčiasi apelsinų auginimu, sūnus gydytojas, kitas keliauninkas, salų tyrinėtojas ir jas aprašinėdamas amerikiečių spaudai. Trečias sūnus nelaimėjęs žuvis.

* MIAMI, FLA. lietuvių klubas sekmadieniais ruošia pramogas su vakariene už \$2.00. Adresas 3655 N. W. 34 St., Miami, Fla. Tel. 635-4331.

* VLADAS SIRUTAVIČIUS Bostone bal. 5 d. paminėjo 90 m. sukaktį.

* PULK. VLADAS GRUDZINSKAS mirė bal. 9 d. Chicagoje, sulaukęs 71 m. amžiaus.

* A. MONČIO skulptūros paroda, Liege, Belgijoje kovo mėn. surengė prancūzų meno dr.-ja.

* N. SUDAVIČIUTĖ, meno mokyklos mokinė Omaha, Nebr., universitete nupiešė spalvotą Carl Sandburg portretą, kuri Omaha World Herald atspausdino pilnomis spalvomis. Jauna menininkė dirbs komercinio meno srityje.

* R. BAČKIS su šeima iš Madrido persikėlė į Paryžiaus priemiestį Le Vesent. Jisai dirba Sav Lever bendrovėje, kaip pirmininko pavaduotojas.

* SOLISTĖ V. KOJELIENĖ tėveliui mirus, apie metus laiko nekonzertavo. Lapkričio 12 d. debiutuos Washington, D. C.

* JONO AIŠČIO poezijos popietė įvyko balandžio 23 dieną, Statler-Hilton viešbutyje Washington, D. C.

* DR. S. SIRUTIS, Lietuvos konsulas Bogota, Kolumbijoje, pakeltas į generalinį konsulą.

* LIETUVIŲ suvažiavimas Kolumbijoje įvyks birželio 29 d. Bogotoje.

ARTISTĖ RŪTA LEE KILMONYTĖ su aktorium Bob Crane, viename televizijos veikale vaidina šnipę. Kaip praneša žurnalas TV Guide, Rūta dažnai matoma įvairiuose vaidmenyse televizijoje.

Mirė Jonas Šliburys

Baltimore, Md. balandžio 4 d. mirė Amerikos lietuvių senajai kartai žinoma asmenybė, Jonas Šliburys, sulaukęs 84 metų amžiaus. Jisai buvo vienas gabesnių senosios kartos rašytojų - feljetonistų, daug bendradarbiavęs V. nybėje.

Amerikos lietuvių spaudoje jisai rašė dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą. Tuo metu ir išleido knyges: 1907 n. "Juodasis Debesis" 1908 m. "Emigracija ir Apuoko sapnai". Rašė tada atrodančia naujoviška Amerikos lietuvių gyvenimo apybraiža, gyvu impresionizmu, su humoru ir spalvingumu. Ir tų laikų Lietuvoje kylantieji rašytojai Šliburį įvertino, o Adomo Jakšta redaguojamoji Draugija palankiai recenzavo ir džiaugėsi išsivio kūryba. Šliburys Amerikoje dirbo kaip siuvėjas. Jei būtų gyvenęs rašytojo sąlygose, tai šandien lietuvių išsivijos literatūra būtų daug turtingesnė.

Šliburys buvo labai malonaus būdo, visada su šypsena, visada literatūra besidominčiam, turėtoją nors naujo pasakyti. Jisai giliai įvertino kiekvieną lietuvi literatą. Minėdamas 50 m. sukaktį, kai gyvena Amerikoje, Gabijoje jisai 1954 metais parašė "Mano sukaktis". Štai ištrauka iš Šliburio atsiminimų:

"Gražus rytas, Pabrukai: 1954 metai, gegužės 14 diena. Penktos dešimtys metų, kai aš gyvenu Amerikoje. Tėvai išsisi kapuose. Lietuvą skiria geležinė uždanga. Argi aš tikrai niekada Lietuvos nebematysiu? Pašiimu gabalėlį duonos, kuri brolis parvežė iš Lie-

tuvos prieš dvidešimt šešerius metus. Išsiimu, žiūriu į ją, gėrėjuos, kaip kokia šventenybe. Reiškia turio dalelytę Lietuvos. Nors toji duona sudžiūvus, bet jos spalva per tiek metų nepasikeitė, kaip nesikeičia meilė: tėvui, motinai, gimtajai žemei."

Taigi, dar vietos senosios kartos lietuvių, išskeliamo amžinybėn, Liėtuvos nepamatęs.

* SKULPTORĖ J. VILKAITIENĖ, Litchfield, Conn. moterų klubo parodoj laimėjo pirmą premiją už prez. J. F. Kennedy biustą, kuri įsigijo Tomaston, Conn. mokykla. Geg. mėn. New Haven, Conn. meno parodoj dalyvaus su savo kitais kūriniais. Studijavo Kaune, Stutgarte ir pas italų skulptorių P. Abbate.

* UŽSIENIO lietuvių šachmatininkų veikla buvo plačiai aprašyta Gímtojo krašto (leidžiamas Vilniuje) vienuoliktame numeryje (balandžio 13 d.). Čia minimi: P. Vaitonis, P. Tautvaišas, K. Škėma, I. Žalys, V. Palčiauskas, K. Merkis, G. Sveikauskas, A. Makaitis, dr. A. Nasvytis, K. Jankauskas, A. Zujus, R. Arlauskas ir kt. P. Vaitonio ir P. Tautvaišos idėti atvaizdai. P. Tautvaišos pergalė viename Chicago's turnyre aprašyta ir Vilniaus Sporto laikraščio balandžio 6 d. laidoje.

* JUOZAS VAITONIS atvyko iš Lietuvos pas savo motiną, gyvenančią Vallejo, Kalifornijoje.

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW IR ADELĖ MAŽEIKAI
Savininkai

80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-3112

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA
Patarnauja perkant ir parduodant namus, apdraudimo reikaluose, užpildant taksus.

ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU
Parduoda bilietus visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas.

MONEY ORDERS.

87-09 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas EV 2-6440

SALE VESTUVEMS
ir kitokioms pramogoms.
Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštas in 1886. It is published bi weekly by Valerie Tysiava and Juozas N. Tyliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone APplegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkelionaitė; Managing Editor: Valerie Tysiava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

Mes

Atkelta iš 1 psl.

1938 m. sakė: "Lietuva yra respublika". Konstitucijas turėdama, valstybė tik labai trumpu laikotarpiu buvo visu griežtumu jų tvarkoma. Krikščionys demokratai tvarkėsi karo stoviu, o tautininkai juo ir "autoritetiniu prezidentu". Stiprių priešų apsuptai Lietuvai, turinčiai painių vėjus ir užsienio galvosūkių, gal ir reikėjo kietos, kad ir ne visai konstitucinės, vidaus rankos?

Kažin, kas įvyktų, jei bent vienas mūsų premijų dalintojas imtų ir apdovanotų kurį nors rašytoją Lietuvoje, kaip Nobelio komitetas pagerbė Pasternaką? Seno amerikiečio lenko Jurzykowskio paliktas fondas New Yorke pernai davė premijų vienuolikai lenkų rašytojų, menininkų ir mokslo vyrų: penki gyvena užsieniuose, šeši Lenkijoje. Neįau lenkai politiniai drąsesni ir sumanesni už mus?

Vartydami New Yorko teatrų istorijos puslapius, randame, kad 1845 metais čia iš Austrijos atvyko balerina Fanny Eisler, kuri amerikiečiams komerte pašokusi du "lenkišku" šokių: Mazurką ir La Lituanian, apsirengusi kiekvienam "tautišku" kostiumu. Vėliau La Lituanian šokį išspausdino Firth and Hall firma, su šokėjos Eisler atvaizdu — šį kartą kostiumas aiškiai lenkiškas.

Lietuvoje sąmoningai, bet atsargiai vis daugiau atgriebiama to "senojo pasaulio", nuo kurio atsiskirti lietuvius radikalūs kviesdavo mūsų socialdemokratų savo meti mėgtas himnas "atsisakom nuo senojo svieto". Anądien į lietuvišką sceną išvestas dr. Basanavičius. Dalis mūsų spaudos, po senovei, nesusigaudydama, kur varpai skambina, suriko: daktaras, girdi, rusinamas ir bolševikinamas! Tikrovėje, vykdoma liaudies patarlė: Išmesk pro duris, sugrįš pro aukštį. Kiekvienas atgriebiamas ateina su raudono "Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus" pasveikinimu. Suprantantieji žino, kas dedasi, nežinėliai gi sau nervus ardo.

Lietuvių fondas, sakoma, turėsiąs apie \$13,000 palūkanų iš surinktų \$350,000 aukų, padalinti lituanistikos dalykams. Bendruomenės Kultūros taryba jau siūlo šešetą kampų. Jų tarpe senas rūpestis išleisti anglų kalba "gerą" Lietuvos istoriją ir "užsakyti lituanistikos darbų" iš "geriausių lituanistikos darbų, ar jau išėjusių į pensiją". Siūlymą pasirašo į pensiją išėjęs prof. J. Puzinas. Įdomu, kur užsakiems darbams rastų laiko ne savo srityje dirbą lituanistai? Po senovei, sveikliausia būtų pinigais aprūpinti lituanistikos katedrą kuriame nors Amerikos universitete, kad ne savo srityje dirbą lituanistai galėtų grįžti į savo sritį ir aprūpinti mus ne vien darbais, bet auklėti ir įpėdinius. Gali būti, kada nors, kad ir žymju pavėlavimu (kaip mūsų proseneliai pavėlavo krikščionis) ir Bendruomenės Kultūros Taryba, su jos pirm. prof. Puzinu supras, kur paparčio žiedas? Lietuvos istoriją anglų kalba rašė Noremas prof. kun. T. Chase, dr. K. R. Jurgėla. Ar jos vis negeros? Sakoma, gerą parašęs dr. I. Ivinskis, tik laukia vertėjo ir leidėjo.

Katalikiškieji Tėviškės Žiburiai naująją popiežiaus encikliką "Tautų pažanga" apibūdina Markso žodžiais: "Turtingieji (kapitalizme) turtėja, neturtėliai skursta".

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

LTSR MA DARBAI, SERIJA A 2/21/ 1966.

ROJAUS MIZAROS APSILEIDIMAS

LTSR Mokslo Akademijs dabar kasmet prižada išleisti po tris toms darbų serijos A. Tai vadinamieji visuomeniniai mokslai. Čia aptariamo tomo tiražas — 770, dydis — 302 psl. Šiuos darbus laisvai galima užsisakyti tiek Sovietų Sąjungoje, tiek Vakaruose (JAV kainuoja 5 dol. metams), todėl gan mažas tiražas gali būti paaikškinamas mažu susidomėjimu. Darbai rašomi rusiškai arba lietuviškai, bet antra šių kalbų duodama reziumė.

Tomas pradėtas rusiškais straipsniais: S. Marišius — Trikampių matricių elementų, gaunamų sprendžiant normalių lygčių sistemas, statistinė reikšmė; A. Buračas — Siuolaikinės buržuazinės politinės ekonomijos metodologijos marksistinio vertinimo klausimu; J. Kriauciūnas — Sodninkystės raida Lietuvoje iki 1917 m.; J. Kriauciūnas — Sodninkystės raida Lietuvoje 1945–1965 m.; V. Staskonis — Autotransporto organizacijos atsakomybės už krovinių autopervežimų plano neįvykdymą klausimu; V. Urbanavičius — Dėl XIV a. degintinių kapų Lietuvoje; A. Jefremenka — Kolūkių kūrėmas Tarybų Lietuvoje 1940–1941.

Po šių "rusų" labai įdomus R. Jablon-skytės — Rimantienės str. apie paleolitines ritnago dirbtuvės Ežerynu kaime (Alytaus raj.), kur radiniai stekia IX tūkstantmetį prieš Kristų. E. Danilaitė rašo ankstyvosios brūkšniuotosios keramikos kilmės klausimu. E. Radzilovaitė — Lietuvos genčių skydai II–VIII amžiais; ir t.t.

Išsilvui lietuviui turi būti įdomi straipsnių tematika. Istorinių temų beveik nėra, išskyrus tarybinio pobūdžio sukilimus ir pan. Daug dirbama tyrinėjant priešistorinius laikus. Lietuviai autoriai daug rašo rusiškai. Daug naujų autorių. O svarbiausia — tokie tomai išleidžiami.

ANTILIETUVIŠKAS VEIKIMAS

Kaip žinome, kai kurios lietuviškos įstaigos sėkmingai veikia, kad Amerikoje mirusių palikimai nebūtų išmokami Lietuvoje gyvenantiems giminiams, nors tokia mirusiojo valia jo testamente būtų ir visai aiškiai bei įsakmiai išdėstyta. Mat, gyvenama įtarimu, kad palikimas būsiąs pasisavintas rusų valdžios.

Tikrovė tokia, kad ir mūsų siuntiniai anoj pusėj turi tiek pat galimybių nepasiekti adresatų, kaip ir palikimai. O visgi rizikuojame ir dar aukštus multus mokame, slunčiame.

Dėl palikimų sulaukimo galima pagrįstai abejoti, ar už jų sulaukymą atsakingi lietuvių pareigūnai nors apytikriai žino, kad Lietuvoje pasilikusieji giminių palikimo ir negaus ir nenori gauti. Tikrumoje čia yra ne negavimo galimybės, bet visai kitos priežastys. O galutinėje išvadoje čia dirbamas antilietuviškas darbas. Daugeliu atvejų — labai negražus.

Skaitytojai, kurie remia Vienybę

Mums rašo

Gerb. p-nia V. Tysliavienė:

Siunčiu \$5.00 dolerius, kad nors truputį palengvintų Jūsų taktą sunkią, bet garbingą našą.

Lietuvių priežodis sako: "nėra to blogo, kas neišeitų į gerą", taip ir čia bus — turi būti Vienybė švietė mums per 80 metus, ir neleiskime jai užgest!

Tamstos tvirta valia, didelis pasiryžimas ir meilė savo tautai viską laimės. Linkiu geriausios sėkmės.

Su gilia pagarba
J. P. LUKAS
New Britain, Conn.

Didžiai Gerbiamoji Ponia V. Tysliavienė:

Čia siunčiu \$25.00 mano prenumeratą apmokėti (3

m.) auką Jūsų darbui paremti. Juntu Jums stiprų ir tikrą jausmą pagarbai, taip išdidžiai ir patvariai laikant iškeltą Juozo Tysliavos vėliavą — VIENYBĖ.

Nemažas skaičius tų, kurie Jus puolė — sukniubo ir nutilo, o Jūsų laikomas Tysliavos idealas sustiprėjo: jam, nors ir netiesioginiai, pritaria net AIDU bendradarbiai.

Eikite tvirtai ir toliau Vaivadų ir Tysliavų nutiestu keliu.

GIRVILAS

6148 So. Kildare
Chicago, Ill. 60629

Didžiai gerbiama V. Tysliavienė, Prisiunčiu Jums \$20. \$7 už prenumeratą, \$2.50 už Juozo Tysliavos poezijos rinktinę, o likusius pinigus aukoju Vienybės laikraščio reikalams.

Aš esu New Britain, Conn. Hetuvis, "jaunuolis", nesenai sulaukęs 81 metų am-

žiaus. Taigi, esu vienmetis su Vienybę, kurią skaitau nuo 1909 m. Vienybė visuomet buvo įdomu skaityti, bet šiuo metu, man rodos, kad Vienybė yra dar įdomesnė. Kas netiki, tai raginu Vienybę užsiprenumeruoti ir patys įsitikinsite, kad teisybė sakau.

Jus gerbiaus,

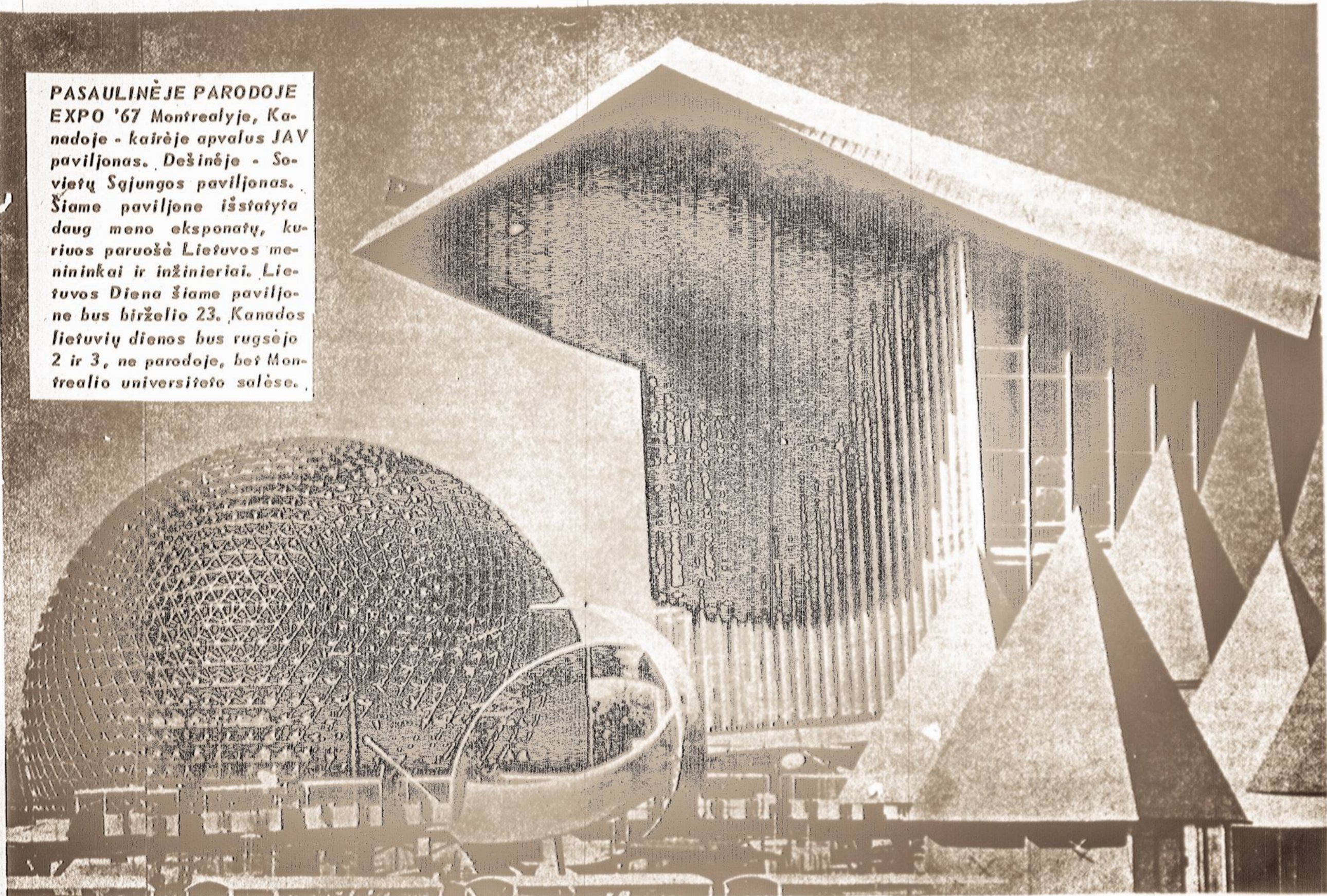
New Britains lietuvis

VIENYBĖJE PRIEŠ 53 METUS

Keleivio redaktorius St. Michelsonas Amerikos lietuvių seimui pareiškė: "Aš iš principo esu priešingas Lietuvos nepriklausomybei, nes lietuviui maža tautelė. Ji nepajęgtų savystoviai valdytis. Bet autonomijos tai reikia reikalauti. Bet netikiu, kad Lietuva gautų autonomiją".

Vienybė, nr. 40, 1914 m.

PASAULINĖJE PARODOJE EXPO '67 Montrealyje, Kanadoje - kairėje apvalus JAV paviljonas. Dešinėje - Sovietų Sąjungos paviljonas. Šiame paviljone išstatyta daug meno eksponatų, kuriuos paruošė Lietuvos menininkai ir inžinieriai. Lietuvos Diena šiame paviljone bus birželio 23. Kanados lietuvių dienos bus rugsėjo 2 ir 3, ne parodoje, bet Montrealio universiteto salose.

...teatras triumfuoja

Atkelta iš 1 psl.

Pusė". Premjerės numatytos Paryžiuje, Romoje, Vilniuje ir kitur. Filmas gaminamas Lietuvoje, Neapolyje, Italijoje, Kryme, Turkmenijoje, Madagaskare ir kitur, kur saulutė šviesi, ko filmuotojai trokšta, ir pakankamai tinkamų vaizdų. Ši tarptautinė filmą režisuoja lietuvis Vytautas Zalakevičius iš Vilniaus ir italas Michaelangelo Antonion. Juodu Neapolyje susitiko ir nutarė, kad filmas bus spalvotas, plačiaekraninis, stereofoninis. Jis jau pradėtas gaminti. Numatomas šiemet baigti.

Vaidins artistai: John Mare, Donatas Banionis, Marčelas Mastrojanis, iš Joniškių kilęs, gerai žinomas britų aktorius Jonas Skinkė -- Lawrence Harvey, italų žvaigždė Sofia Loren, Zakarijus Grigoraitis ir Marta Pampiloni, kuri vaidins lietuvių ūkininkaitę Akvilę Dzindziliauskaitę.

Laikraštis Oservatore di Napoli talpina abiejų režisorių nuotraukas. Italų režisorius Vytautui Zalakevičiui ir to laikraščio bendradarbiui, tarp kita, nurodė, kad italų ir lietuvių tautos, tai esanti viena ir ta pati tauta. Tai patyręs

iš Mykolo Lietuvio veikalo: "Apie totorių, lietuvių ir maskvėnų papročius" Veikalo 51 puslapy esą taip pasakyta: "mūsų protėviai italai, kurie vėliau vadinosi litalais, o dar vėliau gavo lietuvių vardą..."

Amerikos miestuose užsieniečių filmą rodoma daug. Reikia tikėtis, kad bus progos ir filmą "Pusė-Pusė" pamatyti.

Per meną lietuviams praėity pavyko ir kitose srityse daug kur pažengti. Aukščiau paminėtieji lietuvių laimėjimai gali padėti mūsų tautos sūnums ir dukroms daug kur iškilti, nežiūrint, kurjame kontinente jie begyventų -- Europoj, Amerikoje, Australijoje.

VIENAS POPULIARIAUSIŲ Lietuvos dirigentų Saulius Sodeckis vis daugiau garsėja ir užsienyje.

STEBĖTOJO PASTABOS

* Sovietai tarp Rytų ir Vakarų dabar jau daro 10 bil. dolerių biznio apyvartą. Sovietijoje dar nėra nė vieno vakarų banko skyriaus. Sovietai tuo tarpu jau turi kelis vakaruose: Londone, Paryžiuje, Beirout, Sirijoje ir Zuriče, Šveicarijoje. Narodnyj Bank, Londone, Banque Commercial pour l'Europe du Nord, Paryžiuje ir Voschod Handelsbank, Zuriče.

50 metų nepriklausomos Lietuvos paskelbimo sukaktį minint, tarp kitko, planuojama išleisti istorinį žvilgsnį šimto metų lietuvių išsivystymui gyvenimui Amerikoje. Temą pirmutinis vystė kun. J. Žilijus (Jr. Jonų slapyvardžiu), vėliau kun. A. Milukas, V. Širvydas dr. K. R. Jurgėla ir kiti. Tačiau, vis dar neturime veikalų, kokius turi lenkai, graikai, žydai, airiai ir kitos tautybės. Žvilgterėjus į mūsų dviejų istorijos draugijų veikimą bei pavienių istorikų darbus ir prisimenant, kad "naujiems" lietuvių istorija prasidėjusi tik su jų atvykimu į Ameriką 1945-1949 metais, sunku tikėti, kad iš tų šiaudų bus grūdų.

Vedamuoju "Svečiai iš Lietuvos" Draugas pripažįsta, kad, greta čia apsigyventi atvykstančių ir pareigūnų, atvažiuoja jau "kitokios rūšies svečių". Tiesa, atvažiuoja "ne Lietuvos, bet Sovietijos pasu". Būtų įdomu žinoti, kieno pasu važinėja "Kauno vyskupas-koadjutorius" Brizgys? Apie čia apsigyvenančius Draugas nenori nieko žinoti: "tai jų reikalas". Dėl pareigūnų, sako,

"įvyksta visokių ginčų". Bet su "kitos rūšies svečiais" Draugas siūlo elgtis "su užuojauta ir paguoda". Iš kalėjimo išleistas Galilėjus, prisimename, pareiškė: Visgi, žemė sukasi!

Bendruomenės posėdyje New Yorke kalbėta apie parapijų ir organizacijų reikšmę lietuvių palaike, bet pamiršta spauda ir radijas. Bendruomenė, atrodo, ne viską žino, kas lietuvių iš tikrųjų palaike.

Prancūzijos sutartim su Argentina, 63 argentiniečiai gali studijuoti Prancūzijos stipendijomis. Kaip amerikiečiai lietuviams tokiomis stipendijomis gali naudotis, taip gali naudotis ir Argentinos lietuviams.

Po lietuvių kongreso Argentinoje, daug Amerikos lietuvių pradėjo domėtis atostogoms ten praleisti. Jų informacijai; už vieną amerikonišką dolerį gali gauti 350 pežų oficialiuose bankuose, neišsivieliant į juodąją rinką.

Žymus prancūzų dailininkas Edgaras Dega padovanojo tapytojui Klodui Mone savo paveikslą. (E. Dega, K. Mone - 19 a. pabaigos ir 20 a. pradžios impresionistai.) Atsidėkodamas Mone išteikė jam savo pieštą etiudą su slyvomis. Tačiau kiekvieną kartą Dega, atsilankęs pas draugą, nukabinavo paveikslą nuo sienos ir imdavo jį taisyti. Kartą supykęs Mone pririšo paveikslą prie sienos grandine. Mirtinai įsižeidęs, Dega grąžino draugui jam dovanotą etiudą su laiškeliu: "Pone, siunčiu Jums Jūsų slyvas."

MANO DIENOS LIETUVOJE

V. Jysliavienė

Vilniuje, kaip ir New Yorke, 1966 m. vasara buvo labai karšta. Sakė, kad tai buvusi viena karščiausių vasarų Lietuvoje. Naktys, betgi, gaivinančios, oras grynus ir vėsus.

Pirmąją naktį Vilniuje miegojau kaip užmušta. Anksti rytą pabudusi, iš karto nesusivokiau kur esu - Paryžiuje, Berlyne ar kitur... Prasivėriau langus ir kvėpavau grynu Lietuvos oru. Mano mintis pertraukė telefono skambutis.

- Kalba Vosyliūtė-Dauguvietienė, sveiką, atvykusi Lietuvon, - tarė nepažįstamas balsas, bet man gerai žinoma asmenybė, apie kurią daug buvau girdėjusi iš Pranės Lapienės. Šią žymią aktorę Lapienė globojo, kai ji buvo tremtyje Vokietijoje, ir vėliau, kai grįžo į Lietuvą, Lapienė ir Vosyliūtė, kad ir nepažįstamos, visą laiką susirašinėjo ir asmeniškai susipažino tik Lapienei praeitų metų pavasarį apsilankius Lietuvoje.

Artistė Nelė Vosyliūtė-Dauguvietienė

Vosyliūtė netrukus pasibeldė į mano kambario duris "Neringos" viešbutyje. Sutikau labai elegantišką ir įdomią moterį; apsirengusią dailia vasariška suknele, gražia skrybėlaite ir su pirštinais. Susidraugavome iš karto. Lapienė, kaip patyriau, Vosyliūtė buvo plačiai informavusi ir apie mane, ypač mano vargus ir rūpesčius Vienybę leidžiant. Trumpai pasikalbėjusios, nusileidome į "Neringos" restoraną pietauti.

Taip prasidėjo mano viešnage Lietuvoje. Nuo to momento mano dienos, nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro, buvo užimtos įvairiais susitikimais su senais ir naujais pažįstamais.

JI MOKĖJO MIRTI...

Artistė Nelė Vosyliūtė scenoje yra sukūrusi neužmirštamus vaidmenis įvairių moterų vardais, bet labiausiai ji mėgo vaidinti Mariją Stuart, Perskaičiusi jos pasikalbėjimą su žurnalo "Kultūros Barai" korespondentu, supra-

Nelė Vosyliūtė su savo vyru Borisu Dauguviečiu.

tau kodėl. Vosyliūtė mėgdavo scenoje mirti... - Tai be galo didelis dalykas - sugebėti mirti... - ji sako, o savo vaidmenį kaip Mariją Stuart, taip apibūdina:

Aš iki šiol negaliu (ir nenoriu) patikėti, kad aš ir ji - tai dvi skirtingos būtybės. Ji - karalienė, išdidži, slegiama nusikaltimo ir kankinama pačių moteriškiausių, žemiškiausių pergyvenimų, ir aš - mergaitė iš Lietuvos Suvalkijos...

Eidama į ešafotą, ji atsiveikina su tarnais, su aukle: „Ant savo rankų į gyvenimą ji išnešė mane, tegul dabar savo švelnia ranka į mirtį lydi“. Dar karalienė ir jau pasmerktoji, maža dulkelė aklo likimo rankose. Ir šiandien šiurpas apima, kartojant šiuos žodžius. Man rodo, kad suvaidinti šią sceną yra pati didžiausia laimė, kokią gali žmogui duoti gyvenimas.

Du kartu teko man būti per plauką nuo mirties. Kartą abi su dukrele sėmė vanduo. Iki krūtinės... iki kaklo... Iškėliau vaiką virš galvos, jaučiau, kaip vanduo vis kyla... Be galo keistas jausmas, kažkoks nenusakomas atsiskyrimas, tarsi išėini kažkur ir uždarai duris... Ir, žinote, ką aš tuo momentu supratau! Kad visada teisingai mirdavau scenoje...

NEPADARĖ KLAIDOS...

Artistė Nelė Vosyliūtė dabar teatre nebevaidina, ji yra pensininkė, bet dar dažnai matoma Lietuvos televizijos programose. Ji, be to, bendradarbiauja Kultūrinių Ryšių Draugijoje, priimdama ir globodama svečius ir turistus iš užsienio.

Su Vosyliūte buvo įdomu kalbėtis. Tikrai ji nepadarė klaidos grįždama Lietuvon, tuo tarpu, kai kiti iš tėvynės pasitraukę lietuviai vyko į Ameriką, Kanadą, Australiją ir kitus kraštus. Lietuvai ji buvo labiau reikalinga, Amerikoje, ar kitur įsikūrusi, greičiausia būtų merdėjusi kokioj nors siuvelykloj, tik retomis progomis pasireikšdama scenoje, kaip artistė.

Žurnale Kultūros Barai buvo įdomu paskaityti ir jos atsiminimus iš savo gyvenimo su garsiuoju Borisu Dauguviečiu, kuri jį taip apibūdino:

- Visiems, kas jį pažino, aišku, kad pirmiausia - jo vulkaniskas temperamentas. Ir fantazija. Atrodydavo, kad jo mintys lekia kaip viesulas, jis pats nespėja jų pavyti. V. Mykolaitis-Putinas sakydavo, kad Dauguvietis taip užverčia žmogų mintimis, kad išėini sutinusia galva. Duodamas nurodymus aktoriams, jis nerdavosi iš kailio: saukdavo, pats vaidindavo, pykdavo, šokinėdavo po sceną, tačiau priversti iki pat galo, nusilfuoti ligi detalių jam nebeužtekdavo kvapo. Jį jau užvaldydavo naujos idėjos, ir jis reikalaujavo, kad aktoriai patys gyvenytų scenoje, patys surastų galutinius sprendimus.

Teatras jam buvo viskas. Kiekvieną dieną jis atėdavo ten pirmas ir išėidavo paskutinis, o kai po karo vienu metu niekur nebuvo galima gauti vinių, B. Dauguvietis visą dieną blaškėsi po miestą ir už jo, kol - visų didžiausiam nustebimui ir susižavėjimui - vinis pargabeno. Jam nieko nereikė atsklaupiti galvėje ant kelių prieš artistę, kuri patiko jam kuriame nors vaidmenyje, arba prieš banko buhalterį, kad jis laiku išmokėtų atlyginimus scenos darbininkams... Jis nesuprato, kas tai yra pinigai, ir bijodavo daiktų - sakydavo, kad jie pavergia žmogų. Tikrą džiaugsmą patirdavo tik kaime, vaikščiodamas basas, nuplėšęs marškinių rankoves virš alkūnių, su nosine ant galvos vietoj skrybėlės. Piaudavo sieną ir lakstydavo kaip vaikas pas savo geriausią draugą kalvį, pūsdavo jam dumplės ir galėdavo prašnekti su juo iki išnaktų.

Kasdieniniame gyvenime jis buvo bejėgis kūdikis. Kas tik norėjo, galėjo jį apgauti, išvilioti iš jo paskutinius marškinius. Nė mažiausios nuovokos apie buitinius reikalus. Nesugebėdavo net batų nusipirkti. Užtat galėdavo tiksliai - skaičiais pasakyti atstumą iki visų žinomų žvaigždžių, smulkiai papasakoti apie skruzdžių bei paukščių gyvenimo būdą. Tai buvo jo mėgstamiausia lektūra, ir jam būtinai reikėdavo pasidalinti su kuo nors tuo, ką sužinojo.

Aplamai, gyventi su tuo žmogum nebuvo lengva. Tai buvo kasdieninė kova.

- Ir vis dėlto, jeigu man tektų pergyventi gyvenimą is naujo, aš nieko nenorėčiau pakeisti. Nė mažiausio taškelio, nes viskas, kas buvo, buvo nuostabu ir reikalinga. Tikrai žinau, kad kito tokio žmogaus nėra ir būti negali, kaip mano vyras B. Dauguvietis, kuris visą gyvenimą nešiojo auskarą - vaikiškam kazokės atminimui.

PAŽIŠTAMAS IŠ AMERIKOS

Besikalbant apie teatrą, jos kolegas Amerikoje, prie mūsų staliuko "Neringos" restorane prisistatė aukštas, saule gražiai įdeges, vyras.

- Netikiu savo akimis, kad jus Vilniuje sutikčiau, - įsiai tarė.

Tai buvo skulptorius Gediminas Jokūbonis, Pirčiupio Motinos autorius, kuri prieš keletą metų buvau sutikusi New Yorke, kai įsiai su kitu dailininku lankėsi Amerikoje.

Jokūbonis buvo tik ką atskridęs iš Palangos, įsiai į Vilnių buvo atskridęs savo darbovietės statybos reikalais. Iš jo sužinojau, kad beveik visi mano pažįstami, jų tarpe Mieželaitis, A. Venclova ir kiti, tuo metu atostogavo Baltijos pajūryje, Palangoje.

BUS DAUGIAU

IZABELĖ MATUSEVIČIŪTĖ bal. 13 mirė Toronte, Kanadoj. Gimusi 1907 m. Mokėsi Kybartuose, vėliau Kaune, Berlyne ir Hamberge. Gyveno Eichstatte ir kalbotyroy gillino žinias Goettingene, Vokietijoje. Kaip kalbininkė, paruošė "Kiek naujos medžiagos prūsų vadynei". Toronte 10 metų redagavo žurnalą "Moteris".

Trumpai...

* EDUARDAS KANIAVA, solistas iš Vilniaus išvyko į Sofiją, Bulgariją, gilinti muzikos studijas.

* VIOLETA NESUKAITYTĖ iš Toronto buvo Švedijoje ir dalyvavo stalo teniso varžybose.

* KUN. JONAS BIČIŪNAS, dogmatinės ir orientalinės teologijos bei kanonų teisės daktaras, Popiežiaus Pauliaus VI pakeltas į Popiežiaus namų prelatas Vatikane.

* NIJOLĖ JURKUTĖ, Rochester, N. Y., Technologijos Instituto studentė poezijos vakare, iš prisijusių 8,000 poezijos kūrinių išėjo pirmoji už abstraktinį eilėrašitį "Moderniosios mergaitės gimimas". Prie pirmosios premijos suteikta ir dovana \$30.00.

* SIGITAS ZUBKUS ir Algis Žemaitis, inžinieriai-architektai Washington, D. C., paruošė planus ir pagal juos jau pastatyti Randle Hill namai su 195 butais, už 3 mil. dol.

* DAIVA PUZINAUSKAITE, iš Washingtono pagerbė "The Evening Star" laikraštis už lietuvišką raudą, padainuotą Springbrook mokyklos talentų pasirodyme.

* FORDHAM UNIVERSITETE studijuoti Iltuanistiką įsiregistravo: Eleonora Kivėnaitė ir Viktorė Jurgaitytė iš Putnam, Conn., Patricia Saulaitė iš Chicagos, Raymondas Kildisas iš Worcester, Mass., A. Masevičiūtė, Que. Kanados, D. Mažeika ir Visvaldas Gerdvilas iš New Yorko, Norintieji registruotis, kreipiasi: Lithuanian Program, Fordham University, Bronx, N. Y. 10458.

Nepaprastai pigios kainos
KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SAJUNGOS dalis

KAINA TIK

\$518 į Vilnių ir atgal

\$16.00 asmeniui i dieną. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims). Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Chicagos lietuviai krepšinininkai vėl dominavo Š. Amerikos liet. pirmenybėse, kurios įvyko balandžio 1-2 dienomis Toronto mieste. Chicagos Neris ir Neolituaniai, kaip ir praėjusiais metais, vėl susitiko baigmėje, kur Neris antru kart iš eilės tapo čempionu. Neris laimėjimas 91:86 buvo gražus ir pelnytus. Trečiąketvirtą vietą pirmenybėse dalinosi Detroito Kovas ir Waterburlo (Ansonijos) Geležinis Vilkas (išaiškintamosios rungtynės nebuvo žaistos). Del penktosios vietos Chicagos Lituaniai įveikė Toronto Aušrą 83:80. Pas vyrus iš viso rungtyniavo 7 komandos (be minėtųjų dar buvo Chicagos Aras).

Šių pirmenybių metu buvo sudaryta Š. Amerikos liet. krepšinio rinktinė į kurią pakviesta 15 kandidatų. Štai jie: Varnas, Jesevičius, Galinaitis, Jankauskas (iš Neris), Modestavičius, Šilingas, Miknaitis (Neolituaniai), Čekauskas, Mulada (Kovo), G. Jankauskas-Janky (Lituaniai) ir kt.

Pirmenybės vyko ir jaunių A, B klasėse. A klasėje laimėtojas nebuvo išaiškintas. Čia į baigmę pateko Chicagos Aras ir Lituaniai. Tačiau paaiškėjus, kad pas Arą žaidė nelegalus žaidėjas, ši komanda buvo diskvalifikuota ir į jos vietą iš Chicagos Ateitės. Lituaniai-Ateitės rungtynės bus sužaistos vėliau Chicagoje. Jaunių B klasėje be didesnio vargo I vietą nusinešė Cicero Ateitis, kuri baigmėje sudorėjo Toronto Aušrą 75:52.

Tomis pačiomis dienomis Toronte buvo prarastos moterų ir mergaičių tinklinio pirmenybės. Jose rungėsi tik po 3 komandas. Pas mergaites pirmosiomis išėjo Neris klubo atstovės, o moterų grupėje -- Clevelando Žaibas.

ARGENTINOS LIETUVIAI LAIMĖJO

Pietų Amerikos lietuvių kongreso metu vasario mėn. pradžioje Buenos Aires mieste buvo ir trijų Pietų Amerikos valstybių liet. krepšinininkų susitikimas. Čia rungėsi Argentinos Kovas, Urugvajaus Vy-

tis ir Brazilijos rinktinė. Pirmąją vietą iškovoję argentiniečiai, kurie įveikė abu savo varžovus. Antrąją vietą užėmė Urugvajaus lietuviai, įveikę braziliečius 88:84.

MILDA SKELREVIČIŪTĖ PASIŽYMĖJO

Argentinos Lietuvių Balso leidėjo Pr. Ožinsko atsiųstomis žiniomis, šių metų Argentinos moterų krepšiniomeisterio -- Buenos Aires Boca klubo eilėse žaidė Lietuvaitė Milda Skelrevičiūtė, kuri čia užsirekomendavo kaip viena iš geriausių pirmenybių žaidėjų. Šios pirmenybės baigėsi kovo 12 d. P. Ožinskas taip pat atsiuntė iškarpi iš argentiniečių spaudos, kuri talpino Lietuvaitės nuotrauką.

KAUNO ŽALGIRIS -- EUROPOS TAURĖS LAIMĖTOJAS

Kauno Žalgirio moterų rankinio komanda yra pirmoji lietuvių komanda bet kada laimėjusi Europos taurę. Balandžio 2 d. įvykusiose (Bratislavoje, Čekoslovakijoje) finalinėse taurės rungtynėse lietuvaitės įveikė Leipzigo SK atstoves 8:7, užbaigdamos ilgą kelią, nueltą iki šios pergalės. Europos taurės laimėtojų komandoje žaidė: R. Stasiulevičienė, G. Lapinskaitė, R. Bitinaitė, D. Vaitiekūnaitė, E. Petkienė, P. Dimaitė, A. Palsvenskienė, E. Zabolėnaitė, S. Lešinskaitė, E. Janilionyte, A. Lasickaitė. Komandos trenerė--F. Bimbienė.

* R. TAMULIS ir D. POZNIAKAS -- Lietuvos boksininkai, su Sov. Sąjungos bokso rinkine išvyko gastrolėms į Australiją. Laima Balaišytė -- daugkartinė Sov. Sąjungos stalo teniso čempionė išvažiavo į pasaulio stalo teniso pirmenybes Švedijon. Į šias pačias pirmenybes nuvažiavo ir Kanados lietuvaitė Violeta Nešukaitytė.

* CHICAGOS LITUANICOS futbolininkai salės futbolo ("Indoor Soccer") pirmenybėse užėmė IV-tą vietą (iš 10 komandų).

Humoreska...

Grįždamas iš Vilniaus Botanikos sodo, pajutau troškulį. Vingio parko estrados kavinė buvo uždaryta. Bet štai pamačiau kelis gazuoto vandens automatų ir vieną stiklinę.

Įmečiau monetą. Pasigirdo šnyptimas, ir į stiklinę privarvėjo apie 50 gramų rausvo skysčio. Truputį palaukęs ir įstiklinę, kad jau viskas, pakėliau stiklinę ir paragavau. Skystis buvo neskanus. Išpyliau jį ir žengiau prie netoliese esančių vandens čiaupų.

— Mielas drauge, — kreipėsi į mane jaunuolis, — ar negalėtumėt pakeisti bent dviejų monetų po 3 kapeikas!

— Neapsimoka, — atsakiau, — visvien apgaus.

— Neapgaus, pamatysite.

Jaunuolis įmetė monetą ir laukia.

Automatas sušnyptė. Į stiklinę įvarvėjo keliolika lašų skysčio ir -- stop!

Netoliese buvęs pagyvenęs piliėtis tarė:

— Pinigus palmti moka, o vandens vos keli lašai.

Ar tai pirmas atsitikimas Vilniuje su automatais--vagimis!

L. AUDICKAS

Vilnius

TRŪMPAI

* R. MIKNEVIČIUS iš Vilniaus Rygoje įvykusiose pirmenybėse tapo Sov. Sąjungos jaunių stalo teniso čempionu.

* VILNIUJE išeinantis Sporto laikraštis balandžio 6 d. laidoje patalpino kronikinių žinių iš išeivių sporto veiklos.

* V. JARAS, Sov. Sąjungos Dinamo draugijos lengv. atletikos varžybose, kovo 28 d. disko metime pasiekė geriausią šio sezono disko metimo pasekmę pasaulyje. Jis diska nusviedė 59:82 m. Savo gerumu tai yra 18-ta pasekmė pasaulyje, 8-ta Europoje, Sov. Sąjungoje -- antroji, o Lietuvoje -- pirmoji.

* GIMTASIS KRAŠTAS -- naujai Vilniuje pradėtas leisti savaitraštis Lietuvos ir išeivijos lietuviams, penktame numeryje patalpino plačią apžvalgą apie išeivių lietuvių sportinę veiklą.

* S. URNEVIČIUS, buvęs žymus krepšinininkas, dabar gyvenantis Adelaidėje, baigė aukštąjį mokslą ir gavo "Bachelor of Science" laipsnį. Jo dukra Aldona, kuri anksčiau žaidė stalo tenisą, taip pat lanko universitetą.

C. A. Voket

(Vokietaitis)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N.Y.

Tel. Newton 9-6620

Skaniausia lietuviška duona gaunama SILVER BELL BAKING CO.

A. RADZIUNAS, Sav.

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street
Brooklyn 6, N. Y.

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas Virginia 6-1800

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

T H E

Arlington

ONA IR JONAS VALAIČIAI Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

Tel. TAYlor 7-9842

VIENYBĖ

* BIRŽELIO 27 d. iš New Yorko į Vilnių išskrenda grupė lietuvių turistų, kurių tarpe solistas Liudas Stukas ir jo tėvas, Kidžienė, Stelmokienė, Augustinas Traun su žmona ir sūnumi ir kiti, Norintieji į Lietuvą vykti su šia grupe prašomi tuojau kreiptis į Vienybę - tel. AP 7-7257.

* ALICE KARVELIENĖ, Vienybės kaimynė, laukia savo brolio atvykstančio iš Lenkijos gegužės mėn. pradžioje.

* ELEONORA MARCIS-MARCISIAUSKIENĖ, ilgus metus gyvenusi Brooklyne, persikėlė į Elizabeth, N. J. Gyvendama Brooklyne, buvo veikli Apreiškimo parapijos chore. Persikėlusį į Elizabeth, įsijungė į ten veikiančią šv. Petro ir Povilo par. chorą, kuriam vadovauja Mamamaitis.

* ALICE LUKIENĖ su vyru Pranu ir vienybete Nelė Albrecht buvo išvykusi į Connecticut valstybę porai savaitių savo giminių ir pažįstamų aplankyti.

* MUZIKAS V. STROLIA pradėjo vadovauti New Yorko Vyry chorui.

* ALGIRDO KAČANAUSKO diriguojamas Apreiškimo parapijos choras Brooklyne ruošiasi pavasario koncertui.

* RAMONA RATAITĖ, balerina iš Australijos, kuriam laikui atvyko viešėti New Yorke. Apsistojo pas Janiną Daunorienę.

* MYKOLAS CIBAS vadovaus muzikinei programai prie lietuviškojo kryžiaus, buv. New Yorko pasaulinės parodos aikštelėje. Programa rengiama birželio 3 d.

* REIKALINGA MOTERIS valyti barui ir salei. Geros sąlygos. Kreiptis pas Praną Bručą, White Horse Tavern, 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Tel. VI 6-9519.

ŽIBUOKLIŲ SEKSTETAS su savo vadovu Liudu Stuku (dešinėje) ir su Mamyčių ir dukryčių kvartetu, savo plokštelės išleidimo proga įvykusiame plokštelės pristatyme Pitkunigių rezidencijoje Clark, New Jersey.

LIUDAS STUKAS, Žibuoklių seksteto vadovas, pirmąją Žibuoklių plokštelę įteikia kompozitoriui Salomėjai Čerienėi-Mulks. Kairėje muzikas J. Čižauskas, dešinėje - muz. A. Kačanauskas.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

ŽIBUOKLIŲ PLOKŠTELĖS pristatymo vakare Pitkunigių namuose, Clark, New Jersey, kalba Jonas Valaitis. Dalyvių tarpe - P. Pūronas, Salomėja Čerienė-Mulks su vyru, V. Tysliavienė, Kačanauskas, Skurvydienė ir kiti.

Žibuoklių plokštelė

Liudo Stuko vadovaujamas New Jersey "Žibuoklių" sekstetas kovo 19 d. Aldonos ir Viliaus Pitkunigių namuose, 372 Willow Way, Clark, N. J., suruošė puikiai krikštynų puotą naujai "Žibuoklių" seksteto įdainuotai ilgo grojimo plokštelei.

Krikštatėviais buvo Marytė Melinytė ir dr. Jokūbas Stukas, kuris taip pat ir pristatinėjo sveikintojus. Svečių dalyvavo apie 30.

Po pačių "Žibuoklių" seksteto dalyvių skaniai paruoštų valgių, kalbėtojai pasidžiaugė kultūriniais laimėjimais, paklausė naujosios plokštelės.

Kompozitoriai, muzikai, laikraštiniškai, visuomenės veikėjai ši įnašą į meno lobyną šiltais sutiko. Kalbėjo: komp. Jonas Čižauskas, Salomėja Mulks-Čerienė, Alg. Kačanauskas, Liudas Stukas, Valerija Tysliavienė, Salomėja Narkėliūnaitė, P. Pūronas, Jonas Valaitis, Bronė Venckienė, Elaine Kidžiūtė, Loreta Stukienė ir kiti.

"Žibuoklės": Edna Mack, Loreta Stukienė, Aldona Pitkunigienė, Ona Skurvydienė, Bronė Venckienė, Florence Schirm, Joms visi nuoširdžiai paplojo.

Kalbėtojai buvo daug įdomūs. P. Pūronas labai sujaudintas atskirų grupių, kaip New Jersey menininkų kūryba, beveik pasipiktinęs, kad mūsų veiksniai, bendruomenė ir kitos organizacijos iš visuomenės kultūriniais tikslams gaunan-

čios paramos, bet per mažai rūpinasi savo menais ir kultūra.

Dr. Jokūbas Stukas pažymėjo, kad jo brolis Liudas šią vasarą su grupėmis ruošiasi vykti į Lietuvą, pasigilinti lietuvių muzikos mene, "Mamyčių mamytė" Kidžienė prasi-tarė, kad ir ji šiemet norinti vykti į Lietuvą.

Rūtos ansamblio dirigentas A. Kačanauskas, pasidžiaugęs rūtiečių plokštelėmis, pareiškė, jog, jie ruošiasi ir daugiau jų išleisti. Salomėja Mulks priminė, kad, būdama Chicagoje girdėjo daugiausia New Jersey išleistą muziką ir brooklyniečių kūrybą.

Dalyvius fotografavo Vytas Maželis ir S. Narkėliūnaitė. Kultūringu pobūviu vis patenkinti, pasidžiaugė, kad nebuvo politinių temų ir jau nusibodusių vienas kitą vanojimų. Atrodo, kad per meną ir kultūrinius pobūvius daugiau galima būtų atsiekti nei per politinius simpoziumus.

* JONE RACIŪNAITĖ, m. amžiaus, iš Lietuvos nuskrido trims mėnesiam į Australiją savo tėvelio aplankyti.

